

Borgerlighet och socialism.

Från den ekonomiska fronten
Ett svenskt förslag till planhushållning.
Femtio procent lönesänkning i U. S. A.

En mörk horisont

av Elin Wägner.

En norsk läkare om abortfrågan:

De olika indikationerna

av Dr. Ingeborg Aas.

Det sanningssägande barnet.

av Ada Nilsson.

Har Europa läst om dödsdimman vid Liège?

av Maria Lazar.

Två författare:

Aldous Huxley av Emy Ek.
Arthur Schntzler
som människa och väsnare
av Elsa Björkman-Goldschmidt.

Vad har hänt?

PROTEKTIONISMEN VINNER

SEGÅR i alla länder.

I Frankrike har regeringen beslutat en höjning av importtullarna, avsedd att motarbeta den ökning i importen, som de sänkta valutorna i en hel del länder framkallat. För Sveriges del kommer tilläggsytaxan att betyda en 15-procentig tullhöjning, för England och Danmark ungefär lika, för Norge 8 procent.

ENGLANDS NYE HANDELSMINISTER

Runciman har begärt ett extratull på 100 procent, som skall kunna tillämpas vid behov. D. v. s. när importen överskrider det normala. Importen bör aktivt övervakas av handelsdepartementet. Värninförseln från dominions och kolonier är förstärkt fri.

Regeringens förslag om åtgärder mot dumping har gått igenom med glans, och dess förslag till åtgärder för importbegränsning blir troligtvis färdigt att stadfästas i denna vecka.

Den gamle frihandlaren Churchill har höjt tullfanan, gått till attack mot regeringen för dess bristande aktivitet i tullfrågan och ställt sig på de unga protektionisternas sida. Om MacDonalds framtid i den protektionistiskt välrepresenterade regeringen är det ingen som vägar spå.

DANMARK INFÖR EXPORTFÖRBUD

på kronan och kommer efter allt döma att förlänga suspenderingen av guldmynifoten. Tyskland begär att dess betalningsförmåga måtte noga undersökas, då en revision av skadeståndsförrens-kommelserna nu är under arbete. Samtidigt vidtagas extra åtgärder med den starka valutaxportenen. Det är vad man kallat sett drunknande grepp om guldmynifoten.

Allt detta ter sig mörkt, men det finns en ljuspunkt i Amerika. Där stiga velprelierna, farmarna jubla, näringslivet börjar blomstra. Det enda är, att ingen kan förstå orsaken.

En mörk horisont.

Av ELIN WÄGNER.

Under den nuvarande sammankommande levnadskrisen försöker varje land dra sig inom sig självt och skapa självhushåll. Men de trädor som gå mellan länder och händelser kunna inga tullväningar, unga nationalister, unga militarister skära av. Sambandet är ofrånkomligt, skillnaden är blott att det verklig tillvägsigelse om man accepterar det till för-banelse om man vill förneka det.

De engelska valen och den därur följande kursförändringen sträcker sig inflytande in i de nu pågående skadeståndsförhandlingarna mellan Frankrike och Tyskland, i en krisen mellan Kina och Japan och de kasta säkerligen sin skugga över det skrivbord där Sveriges finansminister arbetar med budgeten för nästa år.

Det nya engelska parlamentets öppnande, trontalet och premiärministerns tal gävo inte riktigt besked om Englands framtida riketspolitik. MacDonald fortsatte på samma linje som under valkampanjen och begärde för sin nya regering tid att sätta diagnos på den sjukdom de engelska finanserna lida av och sedan föreslå behandlingsmetoden. Men därmed har han sprängt den nationella enheten, ty högeren anser sig inte ha tagit hem majoritet för att gå med på utredningar utan för att med en gång lägga om den engelska handelspolitiken till protektionism. Här går dag efter dag, un-

Från den ekonomiska fronten.

I sin ledande artikel för förra veckan framhöll Tidsvaret, att det är ett missgånget jämvärdet de väntans tider i vilka vi leva med *översamhet*. Alla gå och vänta, därför att förhållandena drivits till sin spets, så att man emottar ett *avgörande*. I stället för översamhet in för detta avgörande, borde alla krafter upplådas för att förbereda vad som komma skall.

I detta sammanhang tycks oss en artikel av professor Gunnar Myrdal i senaste häftet av *Tiden* om *Den svenska penningkrisen* vara av intresse. Professor Myrdal ställer frågan helt praktiskt, vilka möjligheter man för närvarande kan se, att oberoende av den övergivna guldstandarden leda den svenska penningpolitiken mot ett medvetet mål. Förutsättningarna för hans resonemang är de hotande uskiterna att krisen kan komma att ytterligare allvarigt skärpas — dessutom den fullkommna ovissheten om vad varje ny dag kan komma att medföra.

Vad ha vi då att komma med? De penningpolitiska medel, som stå riksbanken till förfogande äro beaktligt svaga. De skulle visa sig ännu svagare i en verkligt prästande situation. Vad professor Myrdal kommer fram till är en viss reglering och kontroll av näringslivet, en penningpolitik från riksbankens sida, som *inte längre är guldmyntfotomekanik utan politik i det egentliga meningen*. Denna förutsätter självfallet en närmare kontakt mellan riksbanken och näringslivet. Och just nu, under den isolering från den internationella kapitalmarknaden, som vi lever i, skulle en kapitalransonering av någon form vara möjlig att genomföra, som just för en kortare

I väntan på dödsdimman.

Av MARIA LAZAR.

Den 13 november stod följande telegram från Bryssel att läsa i svenska tidningar:

Den kommission, som fått i uppdrag att undersöka orsaken till händelserna i december 1930 vid floden Maas, på ett antal äldre personer avleda och ett hundratal andra insjuknade på grund av den s. k. dödsdimman, har nu framlagt resultatet av undersökningen. Kommissionen anser orsaken till dessa händelser vara, att luften hade förpestats av gaser från fabriker och att samtidigt de sällsynt ogynnsamma väderleksförhållandena förhindrat den normala luftförlutningen i Maasdalen. Kommissionen påstår, att förebyggande åtgärder snarast bör företagas, så att saken icke upprepas.

Den gåtfulla och hemska dimman i Maasdalen, som i december 1930 kostade 64 människor livet, vann egentligen på sin tid föga beaktande från allmänhetens sida. De flesta människor ha nu aldeles glömt bort händelsen. En undererrätelse som några månader senare dök upp i ett fåtal tidningar att den s. k. dödsdimman också på värden hade krävt sina offer, tycks inte ha blivit läst av någon människa. Visserligen kom det fram gissningar och förmodanden, man utrade också här och var en misstanke, att det inte bara var vädret som var skuld till att invånarna i Maasdalen blevo sjuka. Men man lugnade sig, när man fick veta att en kommission av kemister och läkare hade avgjort, att det hela berodde på vädret. Dessutom hade Nationernas förbund tillsatt en kommission som var sysselsatt med att grundligt och försättningslöst undersöka saken. Alltså — Nationernas förbund! Vad kan man mer begära? Och både tidningsläsare och kassörer ägnade sitt intresse åt fallet Kurtsjuken eller den sköna mrs Boultens svärterkemorid.

Vem vet vad Nationernas förbund sade? Man skall inte göra N. F. någont. Det har nämligen yttrat sig för tillfället utom att kommissionens rapport miljt och ödmjukt i tidningarna på en mycket anspråkslös sätt.

Den motsatta vägen, lönereduceringarnas och arbetslöshetens väg, som t. ex. Tyskland och Americas Föreasta Stater ha gått kommitras bil. i senaste numret av *Die Weltbühne*. Den amerikanska statistiken har en särskild kolumn för arbetslösa, där den sviktande köpkraftens verkliga underlag kan avläsas i siffror. Sommarens 1931 hade den totala summan av arbetslösa maskt med omkring två femtedel sedan 1929. Därpå inträffade den senaste stora lönereduktion. I jämförelse med år 1929 lever nu den amerikanska arbetarklassen på tillsammans ungefär hälften av dåvarande löner. Övriga priser ha fallit med omkring 15 procent. I Tyskland, som dock icke har tillgång till exakta siffror, beräknas den samfundslöse lönesänkningen vara ännu större.

Och resultatet? Ja, ingen kan ju säga att sparsamhetspolitiken varit framgångsrik som räkning ur kritiska. Där är Tyskland självt det bästa exemplet.

Ryskt besök i Stockholm.

A ntolij Lunatsjarski, president i Sovjetunionens Statliga Vetenskapskommission, förutvarande folkkommissarie för kulturdepartementet, akademiska lärare och estetisk skulptörstallare, och sedan 30 år tillbaka kommunist — har bör otyvelskligt till förgrundsfigurer inom modernt ryskt kulturliv. Hans besök i Stockholm räknades också som en uppseendeväckande händelse. Alla veta att det inte varje dag bjöds ett tillfälle att direkt från en av de aktiva själva få höra hur förhållandena utvecklas i Sovjet. Och varje levande människa måste ju, oavsett politisk läskänning, vara spånt intresserad av vart det stora kraftprovet skall leda.

Det mottagande Lunatsjarski fick i Stockholmspressen är ett underbart exempel på den mistro, som alla byggnadsförbrukare uppväcka i det beständes värld. Det måste ju vara denna snyyberg kärnas som om hela världen stod dem emot. Undra på, om ryska resande till sist stunda i standstillfasser. Vad de än svara på frågor till de ändra hana rivar och bysklare och propagandister för dem som få svaret.

Lunatsjarski sjög på nära håll från en observatör och livdig med humor och stort lidium. Hans uttalande översensstämde mest med den bild man i allmänhet gjort sig av en äldre kulturliv och styvisko rysk. Vad han hade att säga fick just genom hans personliga uppfattning stå återsta intresse.

Alltså, efter vilka principer ceasoraras den utländska litteraturen i Sovjetunionen? Vilka ändamål vill man tillgodose med konsamtalngar och utbildningar? Hur långt är den ryska uppöstran reuollad propaganda?

— Vi ha övervägande intresse för sådana literatur som är socialt betoad, säger hr Lunatsjarski, arbeten som

(Forts. å sid. 3).

Veckovisningen

REDAKTIONSKOMITE: Elin Wägner, Elisabeth Tamm, Ada Nilsson, Honorine Hermelin.

REDAKTOR: Carin Hermelin.

ANSVARIG UTVÄRRE: Ada Nilsson.

Utkommer varje heligt lördag. Smaplan 1-3, 2 tr. Stockholms Tel. N. 48 42, 182 43.

ADVKATER

Ledamöter af Sveriges Advokatsamfund

Eva Anders Advokatbyrå. Inneh. Eva Anders. Herkulestegen 14 (v. d. Laa Vattug). Tel. 75 75, 76.

TANDLAKARE

TANDLAKARE HARRY KLEIN. Kungsgatan 17, 3 tr. Tel. 62 40.

TANDLAKARE Else Widman-Rupertz. Norr Mälstrand 74. (Ingång: Baltzar v. Flättegatan 1) Morgnatt. enl. överensk. pr. K. 729.

TANDLAKARE Karl Gsson Diamant. Kungsgatan 72, 5 tr. Mottag. efter överensk. pr. tel. 18 66.

TANDLAKARE TORSTEN BORG. Hornsgatan 33A, 4 tr. (his). Mottag. enl. överenskommelse pr. tel. S. 4914 92.

TANDLAKARE BENGT LINDBERG. Ahls väg 116, Apelviken. Mottagning efter överensk. pr. tel. A. 1277.

W EIMARKS gymnastik, bad, massage. Regeringsg. 28. Tel. N. 8338.

Eldbegängelsen

Vinner mil varje dag... Svenska Eldbegängelseföreningen. Sv. Eldbegängelseföreningen. Sv. Eldbegängelseföreningen. Sv. Eldbegängelseföreningen.

Anlita vid dödsfall A.-B. BEGRAVNING & STERHBUSBYRÅN. Ring vid dödsfall lördag kl. 22.22

Clary Dahlström. Leg. Fästik. Dalagatan 25, S:46104. Kl. 10-2. KOPPING. Vårk, svulnad i hänen, kyda händer och fötter, ischias.

Den 21 nov. 1931.

Borgerlighet och socialism.

Den stora politiska skiljelinjen i vårt land går mellan borgerlighet och socialism, säger högers ledare i ett stort anförande. Vi kan förstå detta yttrande som en uppakt till 1932 års valförelse - så mycket mera, som det strax efter kommer en skräckmålning av bolsjevismen, alldeles som 1928 - men lika fullt kan man ej godtaga en sådan förklaring. Den politiska skiljelinjen går i verkligheten icke mellan borgerlighet och socialism. Det finns en del socialism i det borgerliga samhället, liksom ett samhälle är byggt på gemensamhetsprinciper. Telefon, telegraf, post, större delen av järnvägarna och större delen av sjukvård, skolväsende m. m. är faktiskt socialiserade.

Nej, skiljelinjen går i stället mellan böger och vänster, mellan konservatism och radikalism, dess ibenve krafter varar utvecklingen består, den ena, som söker bibehålla det tillhålliga, vilket vi vilja kalla bestående, för att bevara de värden, som vunnits, den andra som ständigt måste gå till grunden med de spörsmaal, vilka efterhand uppstår, för att lämna rikt åt framtiden.

Hur vi sedan gruppera oss i partier allt eller åskiter, tillhållanden, bekvämlighet eller andra orsaker, bör icke förblandas med livets förloppande utveckling där orsak och verkan ha sin gång, vars lagar både politik och partipolitik få underordna sig.

Liliesjöes Sjukvårdsaffär Stockholm. Butiker: Frihögsgatan 46 - Tel. Kh. 59 82, Hantverkargatan 15 - Tel. Kh. 53 85, Sveavägen 109 - Tel. Va. 170 25.

Mot väggohyra TIPTOP. Ett TIPTOP-delt näkaste medelt. Lät dömsörca. Edra lägenheter eller enskilda möbler med TIPTOP. TIPTOP-METODEN är effektiv. Brist. Desinfektion utföres och uppbyggnad lämnas.

"Gift kvinna" och konkurrens om arbets-tillfällen.

Den kritik af Göteborgs löne-nämnds förslag ifråga om de gifta kvinnornas anställningsförhållanden, som framfördes i Tidevarvet nr 43 har skedd en tillökning i Göteborg, där frågan tagits upp på ledande plats i Ny Tid.

Vi vilja inte neka oss något att anföra några uttåg ur tidningens försvar för lönenämndens uppställning. Ett försvar, som upplättat Tidevarvsartiklens författare, fröken Orca Cardell, att ytterligare understryka kravet på rätt till tvångslöslar från kvinnornas sida, när det gäller förvärfvare eller icke, och kravet på lika rätt infärd jag, som Tidevarvet vid upprepade tillfällen tidigare författat.

De är icke låta som rent principuellt anse att de gifta kvinnorna över huvud taget icke skola tillåtas konkurrera om arbetstillfällen, såvitt kommunernas och statens tjänst, skriver Ny Tid. Att kvinnans värdnad i detta sammanhang har en helt annan betydelse än någons ått är oöppbar, att det knappast skulle behöva diskuteras. - Nu kan man emellertid icke schematisera och skära alla över en kam och därför ämnas på denna frågan öppen för vederberigt svar. Det är så överräkna att finna att man från kvinnors tillhållar det stora tillståndet. Löne-nämnden har endast avsett att lå vederberigt kontroll över att giftna kvinnor icke i öhgränsad utsträckning anställas i statens tjänst. Vi undra just vad de gifta kvinnornas skulle ske om de överallt funne sig motade av giftna kvinnliga befattningshavare?

Redan nu finns ett starkt allert missnöje över att giftna kvinnor, som ha sin försörjning i åktenkapet, konkurrera om arbetsmöjligheterna med de lediga o. s. v. o. s. v. (Kurs gjord av om. Red.)

Ledareför. anser, att lönenämnden varit mycket liberal mot kvinnorna, skriver fröken Cardell. För att kunna hysa en sådan uppställning måste utgångspunkten och grundförutsättningen vara, att det allmänna rättmedvetandet faktiskt är åktenkapet är lika med försörjning och att giftna kvinnor icke skola ha rättighet att inneha yrke eller anställning. Då kan man anse, att lönenämnden varit fruktig, som avhållt sig t. v. från att gå mer än ett steg mot målet.

Det är denna uppställning, som jag på det skarpaste vill vända mig mot. Det är icke i allmänna rättmedvetandet laglaget att åktenkapet är försörjning och att giftna kvinnor icke ha rätt till yrkesarbete. Därför är det föredragligt och farligt, när en ansvarig myndighet utgår från denna uppställning som fastslagen och handlar i enlighet därmed.

Åktenkapet som sådant taget till iakttagelse för det godtyckligt förlärande gentemot ena gruppen befattningshavare. De förshättas icke skola åtnjuta de förmåner, de säkerhet och det skydd som tillkommer andra befattningshavare. Löne-nämndens måd för gift kvinnas rubriceras också förslaget följderiktigt i en tidning. Det är inga förändringar här kämpas för, utan själva rättigheter som övriga befattningshavare. Grundförutsättningen i en demokrati sett måste vara iakttagelse för jämlikhet.

Jag vill högst ödmärkt tänka mig att

HERMES KAFFE. Kaffet är kvaliteten är högre än priset och smoken huradiska. Birger Jarlsgatan 71 - Stockholm. Telefon: N. 116 74 - N. 65 46 - 98 79. Järnlösövägen 4 - Tel. Lj. 6h. 45. Själsök omycket är Mockablandning à 310 pr. kg. Klipp ur annonsen! Abropa denna tidning! Segur prövad!

Från Handelsfirman HERMES A-B. Lj. 6h. 45 eller Birger Jarlsgat. 71, Stockholm, rek. à 100.- pr. kg. ... kg. kaffe à 100.- pr. kg. ... pr. kg. klipp ur annonsen! Abropa denna tidning! Segur prövad!

Gratisprov öfnas. Agentur Guckas. Namn (tydligt). Adress (tydligt). Tab. 6, 31.1

Restaurant Damborg. MATSALEN i tr. Lunch 1: 00 - Diner 2: 50 - Soupé 2: 25 Dagligen Middags- och Aftronkonseri

I väntan på dödsdimman.

(Forts. fr. sid. 1). Iaste, står nämligen allt människor som inandats smugosor efter flera timmars löropp avilva av den mest fruktansvärda förbränning. Precis så som man skildrar de galfulla dödsfallen i Maasalen. Det är mycket märkvärdigt att se hur litet uppriktat samthet en händelse väcker, när den bara meddelas tillräckligt litet uppseendeväckande.

Nu läser jag i en stor tidning följande: I Maasalen väntar man en ny dödsdimma. Det är inte säkert att den kommer, men det är heller inte utslutet, ifall det blir samma väderleksförhållanden som förra året. En kommission sammanträdde på nytt under ordförändskap av chefen för hälsodepartementet. Den förestog utfärdandet av en bestämd ansett om befolkningen i den hotade landsdelen skulle förlisa sig gasmasker, om dessa atmosfäriska förhållanden återupprekas. Ett varubus i Bryssel har redan sått ett större parti gasmasker och man ämnar öra försorg om att gamla och sjuka föras bort, från dödsdimmans dal. I den hotade trakten själv är man visserligen en smula förvånad över att myndigheterna inte kunna finna på några andra skyddsåtgärder mot de giftiga gaserna än gasmasker och borgensstäm i Serating har förklarar att han kommer att stötta samliga kemiska fabriker i sitt distrikt, om dödsdimman skulle uppbenbara sig på nytt. Frågan är om en också kommer att lyckas.

Men vad är det egentligen för kemiska fabriker det är fråga om? Naturligtvis icke några giftgasfabriker. Bevare oss väl, sådana finns ju

ömliggheten av socialdemokratisk åskådning vill gå in för en rent reaktionär uppställning i denna fråga. Strindberg har ju, såvitt jag minns rätt, någonsamt sagt att åktenkapet var en ankarsmedja för ämnen, ett helvete för barnen och öf försörjningsnäring för kvinnor. Åktenkapet som tillhöringsnäring stänger öbvekligt vägen för en sjätte-lömligare, sanmare och djupare uppställning av åktenkapet som ett rent mållig förhållande i främsta rummet.

Även rent ekonomiskt sett är det oöddt och bortsynt att i dessa tider med alla de väderstommet som arbetslöshet, ekonomiska omvälvningar, skilsmässor, sjukdom och dödsutgång för familjen, avskära den enda av makarna från att i önd av förmåga utnyttja sin ekonomiska kraft.

Den ledande ättelikt framhåll vidare, att jag icke tillräckligt beaktat de gifta kvinnornas intressen. Jag ber lå erinra om, att gift kvinnan i dag kan vara gift kvinnan i morgon, så att någon verklig och bestående intressetsmotsättning föreligger icke. Stat och kommun ha intet intresse av att företaga åtgärder, som verks hållande på åktenkapetsfredsven.

Ledareför. förebär mig till sist ensidighet i ställningstagandet, slutar fröken Cardell. En öftik anmärkning får jag dela med såvart arbetarpens, arbetarrepresentanter som över huvud taget alla, vilka i ärtida förs i enkligen grupper i landet. Det ligger i sakens natur.

Stor Illust. prisdatta Nr 55. Fr. 50 öre. Satfripolis gratis mot denna kupong. A.-B. HARRY WENNBEG. H. K. H. Kronprinsens Holvevment. Drottningstegen 82 - STOCKHOLM.

Nils Hellmans Bokbinderi. 30 Grevtorgsgatan 30. STOCKHOLM. Specialitet: Privatbindningar till låga priser.

över huvud taget icke. Så naiv är icke någon människa vara att hon tror det. Det finns inga andra kemiska fabriker än sådana, där man till människlighetens bästa och kulturans och framförbrukandes tjänst framställer gaser, som - man har ju sett det - i hög grad äro beredande av luftens tuktighetegrad och väderleksförhållanden över huvud taget, precis som giftgaserna under värdekriget. Vår och en som en enda gång haft den allra primitivaste giftgasroschery i sin hand vet vilken roll väderleksförhållandena spelade vid gasfallen under värdekriget.

För några veckor sedan gick ett meddelande genom pressen: I New York har man gjort gasvårnsförsök för att flygplan. Alltså med gaser, som skulle skydda mot giftgaserna. Ett i och för sig mycket oskyldigt försök, för all del. Stora människomassar vore närvarande vid skådespelle. Emellertid blandade sig den osakliga skyddsängsten med dimman, blev elakartad och farlig och brände stora häll i åkskådarnas - som det officiellt meddelas - kläder.

Detta var ett försök, som man säker icke har lust att upprepa i brådskande. Men att man utan betänksamt, utan att skämmas det minsta kommer att upprepa försöken i Maasalen i år, så långt att befolkningen blir tvungen att gå omkring i gasmasker är upprörande. Ty denna dödsdimma som försörkats av en kemiska industriens söförläggna tillväggångssätt (enligt N. F.) kan breda ut sig - och den kommer också att göra det, tack vare Europas öberhörd lighetighet. Den kommer att breda ut sig långt utanför Maasalens gränser.

Maria Lazar.

I dag börjar jag förbereda hushållskassan för julen

Julen närkas! Även när man blir äldre till åren, känner man något av barnetsidens förtjuning inför den stundande högtiden. Men nu, när man själv står för hushållat, så är det icke bara den glada sidan av julen, man får tänka på. Det är allt julstök och så pengarna - att lå pengarna att räkna till allt. Men i år skall de gå bättre, ty i dag har jag börjat göra pengarna dryga

genom att köpa kooperativt. Stockholms mest moderna, stycka och komfortabla hotell DANS måndag fredag. Fullständigt toilerium med bad till varje rum o. dubbellett. Tel. N. 55 20 21. Helt nya. 11000. Stockholm. Stockholm

ATLANTIC. Företklassig Restaurang. Utmärkt festvärdning. Moderata priser.

Apoteksprivilegiet i Sölvesborg.

I föregående kändis utnämndes till innehavare av det personliga privilegiet på apoteket i Sölvesborg leg. apotekaren Bertil Gerda Bergström, Kristianstad. Fröken Bergström är barnadomsfru och ännu öfverlämnade apoteksbevis och den första som tilldelats stadsapok. Utnämningen har dock ägt rum utan föregående stöd.

Sedan apoteksreklamationsnämnden erhållit uppsett fröken Bergström på första försöket gav nämnden till föredomliga utskriften förord till alla medlemmar i nämnden. Ingen sjukvårdningsberörande hade presterats av någondera apoteket. Villigt sett kunde man kanske tycka att vederbörande meriter voro rädda tillräckligt. Fröken Bergström hade dock som ett plus längre tjänstetid samt dessutom, vilket hon bl. a. sedermera framhöll i sin besvärskrift till kongl. maj:st, under sin 25-åriga verksamhet i Kristianstad försäkrat sig inlade förtjänsten och förhållanden i Sölvesborg och omringlade detta av hälsiga.

Denna sista omständighet, som gjort henne särskild lämplig för befordran just till Sölvesborg, har säkerligen också beaktats av befordringsnämnden, då därmed i medicinalutskottet förord om ytterligare olyckligt tendens till smannamåns kommit till synes.

Allt glädje och öfverglädje uttryckandes medborgare kongl. maj:ts beslut.
E. Hgn.

Det sanningsägande barnet.

Verkligheten överträffar som bekant våra vildeste fantasi. Men aldrig hade jag drömt om att ur ett femårigt barns mun erhöles det mest slående vittnesbörd man kan önska om nödvändigheten av den skolpedagogik, som jag icke minst i denna tidnings spalter under flera år förtärligt.
Ett femårigt brådmogel flickbarn sökte mig på min måltidning. Det kom visserligen vid sin moders hand och satt i hennes knä. Modern var den egentliga patienten men ville passa på och fråga till råds också för flickan, som var nervös och ville kråkas i ett för allt.

Hon var enda barnet, skyddad i möjligaste grad för andra barns eventuellt dåliga inflytande. Modern var tydligen hennes enda sällskap. Faderns brud blev i livdus uppträdande utstället i hemmet på grund av alkoholism. Det framkom så småningom, att ett sådant pinsamt uppträde ägt rum strax innan flickbarnets kvälningssättet började. Men det utlösande momentet låg icke där, utan det var något som hänt då hon undantagsvis var nere och lekte på gården med alla där förekommande barn. Några ord av sexuell innebörd, dock icke värre än de flesta mera härade ungkar sakt

lös sväljer dem, utlöser hos henne en grålatiskt, sedan kvälningar och ideliga frågor.
— Hon kråkar i ett för allt, och har gjort det redan länge, sade modern, att hon vill ha reda på var hon fått kommit från, hur föräldrarna har fått henne så. — Na, Ni svarar väl henne då, som det är, inföll jag. — Nej, det är hon ju förtvilit till, sa modern. Inte vet jag hur jag skall säga det. Men nu är jag så orolig att de gjort henne något där nere på gården, så jag ville be doktorn undersöka henne också.

Ungens kvälningssreflexer ökades ytterligare inför detta moderns tal och ideliga kråande om de otrevliga uttrycken. Men katens vävliga bistånd lyckades jag få flickan utom dörren för att kunna ge modern en värdelös uppträdning för hennes förväsende uppfostringsmetod.
— Svara nu ingen på vad hon frågar i stället för att jagaga upp henne ytterligare med tal om undersökning och dylikt, som gör ont värre, menade jag, och här skall Ni få ä: Gerda Kjelbergers bok, »Varifrån kommer jag, mamma?», till present. Om Ni bara lovar att läsa och sedan svara.

De gingo. Jag har ej återsett det lilla, starkt bekyrade barnskiktet, men modern såg jag om någon dag. Jo, flickan var mycket bättre. De hade strax vid hemkomsten satt sig till med boken. Modern läste högt. Flickan blev nöjd. Talande följande dråpliga ord: Det här berättar mig mycket, jag har ju grunnat och grunnat så, varför jag just är här. Jag trodde att mammorna stod i kö och då fick man den som var i tur och ordning, eller också så barnena låg med nummer på magen och då valde mammorna ut. När jag då var förgård på mamma, tyckte jag, att det hade väl varit mycket bättre att jag kommit till en annan mamma, men nu när jag vet att jag kommit inneifrån mamma, är det ju en annan sak. Då hör vi ju ihop.
Men ett bekymer återstod. Modern hade ej vågat gå in på fadersn roll. Det var tuckan fortfarande förtvilit till och nu frågade den uträgliga ingen utan försökning.

— Varför har man en pappa i huset? Är det bara för att han skall arbeta och komma hem med pengar? Då är det ju nästan synd om honom. Och var har mamma fått barn i pappa? Har mamma fört pappa på torget? Och varför köpte icke mamma en annan pappa (underförstått som icke var tull)? — Det är väl märkvärdigt, sade ingen vidare, att jag skall behöva fråga så här många gånger och icke kunna till svara på detta som på andra frågor jag gör.

Jag hoppas att modern nu lyckats klara även detta skrå och rädda barnet i tid från de svåra neurosymtom som voro på väg att utbräta på min irändan här flickan nu även fått komma i kindergatan, vilket ju bryter den isolering föräldrarna i sin välmöjligt hållt henne i.
Det var ett brådmogel barn med en enastående förmåga att verbalisera, ge ord åt det som rörde sig i hennes sinne. Det kausa icke andra barn och de äro mera avtrubbade av allt de höra. Men man får icke ett ögonblick tro, att icke samma problem finns där för alla barn. Av barns och spelen barns namn skolen i höra sanningen.

Det är den sanning som den kände själsläroaren och själsofskaparen i Zürich pastor Oskar Pfister på ett äldelse utmärkt sätt gör sig till tolk för i en uppsats *Farlig sexualpedagogik i den på annat sätt oanvändbara nordiska tidskriften Fritt ord*. I polemik mot den tyske pedagogen Förster, som ivrar mot sexuell upplysning, framhåller nu Pfister, att det finns ingen uppfostran som är så sexualiserad som den avsexuala, v. s. ingen pedagogik inriktad intresset så ensidigt mot könslivet som den, som ostentativt vill avvisa och låta harmlösa frågor vara osvårade, men därvid bereder jorden för en föreställning om ett dyrt och skamligt mysterium.
»När uppfostran», säger han, »väcker ledningen över sexualiteten, då är det en allvarig fara för att sexualiteten ledningen över uppfostran.»

Ada Nilsson

Ryskt besök i Stockholm.

(Forts. fr. sid. 1). Skilda verkliga förhållandena i olika länder och har direkt aktuell intresse. Sådant litterär förekommer egentligen i England och Amerika. De skandinaviska författarna, som för spelade en mycket stor roll och lästes av så godt som alla vilande rysar, äro numera sålunda förtärligt ökade. Jag har dock uppgjort iökast att andra detta. Ifråga om rent skönlitterära saker bruka vi torse em så vitt upplysande förord, att det inte är frägen om någon social skildring, utan att värdet ligger i den artistiska skönhets.

Vad kommer beträffas är det ett minnigt att tro, att vi inte intresseras om för annat än ren propaganda. Tvärtom andras utställningar över konsten under olika tidsperioder, enhetliga sammankommittingar av t. ex. fransk konst, och etnografiska utställningar. Vad den ryska konstexporten beträffar åter har Lunatsjarski, att den ryska amten hade så stora rikedomar på detta område att den väl kunde ha råd att verka av med en hand, iantia han själv som konstistör, iök som gärna hade velat behålla även flera andraplaniska, som han tyckte mycket om.

Någon vill veta om den nuvarande intensiva arbetstaken kommer att kunna behållas, eller om det är en övergående kraftanspanning som ryssarna skåla trötta på.
I öfvet område det äro gällor, det kulturella såväl som industrin och utbildnings måste man ta med i beräkningen det oerhörda kraftillkast som det innebär att ha en gemensamt id, tro på att det är en ny värld man arbetar på. Ur den synpunkten tror jag väl ungdom är det vackraste man kan se. Det ligger något av en religion i detta. Det blir inte lättigt och ensidigt som många tror. Skolundervisningen i t. ex. år i andra länder och också ensidigt för den delen. Ett fränkt barn som läser tyk historia måste ju tro att antingen den franska eller den tyska boken ligger — så olika är framställningen. Vår historielemdning är inte mera ensidig, kanske i många fall tvärtom mera objektivt.

Fr Lunatsjarski smålar gördet åt de framtålls frågorna och svarar som en människa, som är intresserad av allt i

lid det stora möte, som anordnats på Auditorium på inbjudas av en del olika föreningar och som samlat till tus, tramlade Lunatsjarski vidare mot bakgrunden av en utlösigt översikt av den kommunikatiska ideologin och dess kamp mot omvärldens misto, några av de praktiska försvårens, som den nya stilen gjort på bildningsvägens område. Skolor, yrkeskolor, teatrar och klubbar, högskolor för medicin och teknik. Studentalen vid högskolorna t. ex. lär i vissa fall lednabaldas sedan revolutionens tiden och analysarbetens antal är ständigt avtagande. Det gäller ju också att omvärlden är världslid.
Caam.

Modern tandvård.

På Kungsholmen, denna intressanta stadsdel med sin löpocentrala bebyggelse mellan gammalt och nytt, har en tandklinik öppnats, som lär vara den modernaste och största i Skandinavien. Det är tandläkare Emil Lindblad, som läst iertalla denna klinik i ett lågt och glasrätt fönsthus vid Hantverkargatan 37.

Idén med kliniken, som avseställdt äro tandläkare och tidligen inom kort tid ett lika stort antal sökande är, att ge de metoder, som det kollektiva utnyttjandet av lokat, reaktion, administration etc. innebär, förens den förstklassiga vård och individuella behandling, som allmänheten utvärde på, när det gäller sjuk- och tandvård. Själva inredningen har tillgången en strängt sparsamt karaktär. Kliniken är uppdelad i smårum, enast behandlingar för var patient och fritt val av läkare. Laboratorier och röntgenavdelning etc. äro förestälda för inredda. Väntrummet som

är dekorerat av konstnärerna Dagny Bohlén och Brita Hörlén med bilder från de fem världskriegen, är hembrentigt och undermållande som en teastol. Ett särskilt rum är inrett för barnpatienter.

Apparaterna äro självfallet av senaste konstruktion, bl. a. intresserat en uppställning från Siemens verkstöd, det persone som placeras mit på golvet med alla hyllor och tillbehör lätt tillgängliga och med särskilt utprovad, ändamållsvis bebyggelse.

— Är det inte roligt, frågar där Lindblad vid demonstrationen. Moderns människor skall ha modern tandvård och modern smilja. Efter den principen är kliniken inredd. Vackra färger, modern utrustning och förtärlig vård för alla. Vi beräknar ändå att genom denna form av gemenskapsarbete kunna hålla priserna ån jämsa visentigt lägre än gemensamhetspriserna för annan privat tandvård.
I varje fall måste man medge att den moderna byggkänsten och nya tekniken kan göra en ut skönhetssysslighet fullgod skapelse också av en tandklinik.
C.

V I S T Å T I L L T J Ä N S T

Bagarstugan
HORNSGATAN 37 • Tel. Söd. 70:00
FOLSKOGAGATAN 65 • 73:37
GÖTGATAN 52 • 333:09

BEGRAVNINGAR med beställning
ERNST A. CARDELL
Folkungsgatan 52
Tel. 40 40 90

Biomor & Frukt
S:t Eriksgatan 108
Telefon 3 869 35

G. JONSSON
BOKBINDERI

Holmströms Bokbinderi
Hammagatan 34 b. g.
Rekommenderas för alla skolor inom hela Sverige. Billiga priser. Snabb leverans. Gediget arbete.
Ring 99 37 och vi hämta.

BORDSVATTEN
Drick Ramlösa
Vårt lands enda naturligt alkaliska vatten

DAMFRISERING
Sigrid Aastrup
Långholmen 26 • 40 67 00

DAMSKRÄDDERI
Otto A. Olsson
MODESALONG
Hammagatan 24 (bisy). Tel. N. 65 85.
Finer Ni de sista Paris-visheterna i Kappor och Klänningar.

DESINFEKTION
för utvändigt av alla slags verkställen under
Fullständig garanti
även med Överbyggnad.
A. B. Bitsch Desinfektion
Kardusmakargatan 9
Tel. 11 18 30. Stockholm.

HANDARBETEN
Firma **HANDARBETSFAFFAREN** (O. LINDSTRÖM)
KARLAVÄGEN 17 • F. A. Högstrågen 17.
Tel. N:o 190 12.

HEMINREDNING.
Jumalens
florentine Sigid Ölrog
Birger Jarlsgatan 37. Tel.: 2 145 56

Ateljé för Heminredning
Förväjning av Tygster, Konstaklar m.m.
KEM. TVÅTT. PRESSNING
Stockholms Pressningsanstalt
Karlavägen 66, STOCKHOLM.
Telefon O. 49 91.

Utför pressning, kemisk tvätt och färgning av damkläder. Arbetet utföres av faktiskt vorder garanti. Hjämtas och hemsendes.
KONDITION

Hildurs Kaffestuga
Mästeramlögatan 63. Tel. 7448
(Huset av Rika Nera Eriksgatan)
Urkligt gott kaffe / Hambakat bröd
The, Cakes, Milk, Läskor, Nybrödar, Grödd & Agg.
Bottlingar kömlösa.

KORGMOBLER
Larsson & Larsson
KORGMOBELFABRIK
Luntmårsgatan 15 • Tel.: 20 15 75
Modernast tillverkningar. Lågsta priser.
Reparationer utföras.

Lucks Reklamhoffe

MODEAFFAR
ESTER M. PERSSONS
MODE, FÄLL- & HANDSKAFFAR
59 GÖTGATAN 39 • Tel.: Söd. 301 01.
Obs! Inneh. av affären sedan år 1908.

SNICKAREVERKSTAD
EKLUNDS Snickeriverkstad
Ynglingegatan 7, j. t. n. b. Tel. 809 14.
Allt inom tryck. Möbelpolering, ompoliering, ombyggnad och omfärgning.
Nya möbler på beställning.

Svaghets
KÖNNS- & HYGIGEN
KINA-IDOZAN
Kvinor & flickor. 1000. 1000. 1000.

REVISIONSBYRÅ
BOKFORING
Bokslut, Deklarationer, Upplysning av räknepok. Siffergränningar o. dyli. ut. föres snabbt och säkert till billiga priser, under fullt försäkring.
WEDD&A KERLUND
REVISIONSBYRÅ
Kornhammsgatan 87 • Tel. 118 30

LAPETERARE
K. S. BERGLING
Drottninggatan 102
Härlig, smitt- och gjord
under fullt försäkring.
Tel. 212 98

RESOLUT
rensar stopp i röret
STEN E. S. SÖDER 12267

Arthur Schitzler som människa och wienare.

Någon har sagt all för att rätt kunna förstå Arthur Schitzler måste man känna till den plats där han verkade och dåligt och den tid inom vilken höjdpunkten av hans skapande inföll.

Platsen är Wien. Wien framför all annat. Schitzler var en wienare durch und durch och genom hans arbeten blåser en vind från Kahlenberg och Wienerwald, den sveper mellan villorna i Döbling — ända ut till Schönbrunnsträdgården.

Schitzler som ligger högt uppe på Sternwartstrasse. Därmedan för, som en jämteakt, utbreder sig hela Wien i dån och rök, är vilken Floridatoris skorstenar, Stefansdomens kyrkspråk och Praters öresentrans framtrådar som blåande konturer och där Donau slingrar sig som ett smält silverbänd. Det var i parken utanför hans hem — den stora »Türkenschuttparken» — varifrån man vid klar dager t. o. m. kan skönja alperna i ett avlägget genomskinligt fjärran — som Schitzler tog sin sista långa morgonpromenad.

»Ett stick i hjärtat, tresteckens-begravnin, inga kransar, inga sorgsåder» — dessa uttrycksfulla bestämningar angående hans sista färd fann man i Schitzlers efterlämnade papper.

»Det är så fick doktorerna», säger fröken Pollak, som i över 20 år varit Schitzlers frögnas medarbetare, »jag känner knappast någon människa som så på personligt anspråkssök som han. För sitt arbete önskade han framgång och kände nog en djup bitterhet över att hans verk på sabbas ej togs emot så som fört. Men personligen var han anspråkssökbena slytt. Han gick aldrig på premiärer f. ex. — ville helst inte synas — var förtvivlad över att man föranstaltade firning av hans namn inträffande 70-årsdag. Och det var säkra — inte någon pose. Det var jag kanske bättre än någon annan.»

»Siddaningar? Ja, det hade han nog. För en tid sedan gick han genom Wienerwald med en vagn. Plötsligt stannade han, avbröt ett glatt samtal och frågade: »Skulle du fortsätta att gå på så här dumt om du med säkerhet visste att du vid denna gångs ståt skulle upp-

skåkas av en avgrund?» — Det var omöjligt för oss att han skämtade, hans ansikte lejde på en gång blidt grått och gammalt. — »Och dock», fortsatte han utan att yttra på svar, »och dock på vi människor alla denna väg, sorglösa, oobetänkbara, utan rädda, trots att vi veta att livet är så säkert som att vi alla en gång måste ner i den mörka avgrunden.»

För brukade hans ofta tala om hur han kände sig, nämna smärkråpor, liit hjärtbesvärigheter, eller klaga över den tilltagande dövheten som mycket pinade honom. Den sista tiden undvek han allt liknande på ett sätt som var påfallande. Kanske att han lågit något förbeod — ett särskilt tecken vars budskap han som läkare kunde tyda.

Men å andra sidan var han absolut livsbekantade. »Jag vill så gärna leva längre länge är», brukade han plötsligt utropa, »man är ju så mycken på allt som skall hända i världen!»

Han hade förmågan att ajuta av allt det sköna och goda som livet har att bjuda. Stort som smått. Han tyckte om glada färger, gott vin, vackra människor, god mat. Allt utan överdrift. Och han var godheten och försynheten självt — det önskar jag att alla människor skola få veta. Tomheten efter honom är obestriklvt ...

Schitzler arbetade alltid samtidigt med flera arbeten, berättar fröken Pollak vidare. »Han brukade läsa minst tre böcker på en gång. På samma sätt hade han en underligt förmåga att ej upplaga det förgångna, det närvarande och det kommande. Detta kan kanske på något sätt tjäna som förklaring för det egenartliga förhållande som rådde mellan Schitzler och hans l. d. hustru.

Efter ett nära tjuguarigt äktenskap lämnade fru Olga Schitzler för omkring tio år sedan sin man, sina två barn och sitt hem för att börja ett nytt liv med en ung musiker. Detta förhållande blev emellertid av kort varaktighet och det har ofta sagts att hon gärna skulle velat återkomma till Schitzler under alla dessa år. Schitzler träffade henne ofta de tillbringande t. o. m. somrarna tillsammans — med barnen — och numera har man fått höra att han insatt henne samtidigt med sonen i sitt testamente. Men återtagninga gemenskapen med henne,

det kunde han inte. Lika litet som han kunde helt uteställa honom ur sin brevs. Det som varit karaktäristiskt vid honom — men nästan också samma, sa med slat blick mot det som kommer: Förgångnhet — nutid — framtid. Inlet har tagit Schitzler så hårt som doktorerna dög — ingen har kanske stått hans hjärta så nära som hon. Hon gulle sig sjuttonårig med en italiensk officer och ett år därefter — hon var ej fyllda nitton — tog hon sitt liv. Det har ej kunat utlösas vad som var orsaken. Många rykten voro i omlopp, även rikade mot hennes man, men Schitzler demonstrerade dessa kategoriskt genom sitt vänskapliga, ja, innerliga förhållande till avslåren.

Det har så ofta sagts att författare skapa livsöden som de senare själva måste uppleva. »Jag tror aldrig mera skriva romaner», uttryckte nyrigen en känd författare i Wien när jag skrivit om. Han redemera slagit in — antingen hon mig själv eller i min familj ... Man kan ej hjälpa att man ovollkorligen inför denna tragiska händelse kommer att tänka på Schitzlers »Fräuden Else».

Kanske var det detta som gjorde att han så energiskt avvärdade epitetet »diktare»: »Jag är ingen diktare», utropade han. »Jag är för det första, andra och tredje en läkare. Jag känner mig mycket mera som läkare. Mina arbeten äro sål di diagnoser!»

Schitzler som wienare tillhörde ett Wien som gått. Hans gestalter ha inget att göra med den nya saktligheten, funki, radio och flygkommunikationer. De äro alla wienare omkring skolskiftet — även de som skrivits betydligt senare — och de problem han behandlar föra mest det lorna österrikska sällskapslivet, rör ej frågor som skaka samhällets grundvalar. Hans författarskap var i en lekland; lek, kärlek och öve. Åvi i

Men i dessa små problem var Schitzler oböhlörligt sannrik och han visade också att han vägade stå för vad han sade. När förlörden skratta vi åt hans novell »Leutenant Gustav» — där han löjljöglo förderaderat — vi tycka på sin höjd att det är en fnynd sagde, ett lyckat skämt. Men på den tiden hade den allgräna följet. Schitzler inkallades inför ett militärtribunal — han var reprimensalkare — och ett s. k. »Ehrenrätt uppmanade honom att stå till svars för att han skadat den kasernl. u. königt arméns prestige. Schitzler vägrade att förklara sig, likaledes att med en droll-

umänning svara på ett häfvt angrepp mot honom — som författare må han värna om sin konstnärliga och filletiska frihet, svarede han, och som angripas av dultless meningslösa kunde han ju ej själv fördöma — varpå sagde »Ehrenrätt» duktader honom förhöllt officers-rågen. En sak som gick honom mycket nära.

Bredvid »Leutenant Gustav» skapade Schitzler typen den till wien-flickan, »den süssa Wienermädeln», en skapade så levande att hon faktiskt uppstod en masse under Schitzlers glömskt. Hon blev till modell och förhöll för tusende små wienlikor — ända till den nya tiden bröt in med de mykta och käröriga söjvlivförlörjandens alltmöra väande skära. Numera existerar hon inte längre — eller höllo som en anäknonism.

Inom sin tid var Schitzler en radikal föregångare — men språnget över krögt till en högt ny tid urkade han inte säga. Det som på hans tid var radikalt är numera bestående värdaglighet. Beträffandes och löstingden av hans författarskap lär väl en annan tid än vår måta ut. För ej så länge sedan yttrade Schitzler vid Hugo v. Hofmannsthal:s grav: »Vi äro ej här för att begå dåd och förörlöse — vi äro vittnen till födelsten av en öddöghets». Kanske kunde man med större fog säga det samma vid den enkla kista av övlydade-bröder i vilken, enligt judisk ritual och hans egen önski, Arthur Schitzler vigdes till den sista vilan.

Ena Björkman-Goldschmid.

En ärlig och
orädd ständpunkt i tidens
viktiga frågor
vill tidskriften
SPECTATOR
företräda.

Redaktör: J. Lagerkranz
Adr.: Liljeholmen — Tel. 196

SPRID SPECTATOR!

En roande, spännande och för sängorskor i hög grad intressant bok är

Valsarian

En berättelse om sang och kärlek

av
Alban Keyser.

Pris kr. 5.—

SEELIGS

"ett litet
mästerstycke
av förtrogen analys och avlysning"

av
Torsten Fogelqvist
ömdöme om

Ein Wagner:
Gammalröjja

Skildring från en bygd, som ömsär skinn.

Han skriver vidare i D. N.:
"... det finna både smet, humor, kvickhet och skarpsin i bilden av denna utvecklingshistoria!"

S: 25

BONNIERS

Dr. Ingeborg Aas:

Abortus provocatus och de olika indikationerna.

I Oslo har i år utkommit en tidskrift, som heter *Fritt Ord*. Den redigeras av den radikale teologen och skriftställaren Kristian Schemjelder-p. Ur nr 5 av den intressanta tidskriften hämta vi nedanstående enligt vår mening mycket betydande artikel i abortfrågan, författad av praktiserande läkaren, doktor Ingeborg Aas. Tredheim: Dr Aas har b. a. varit medlem av N. F.'s 5te kommitté, för frågor om välfärdshälsa för barn och ungdom, handled med gifter etc. Artikeln återges med en del utelämnningar.

Fritt Ord om livet og religionen. Oly-dendal, Norsk Forlag. 6 häften pr år. Pris kr. 1: 50 pr häfte, kr. 7: 50 pr år.

När jag ätit med på att skriva en artikel i ovanstående ämne, kan jag inte återropa någon som helst auktoritet. Jag kan endast intaga referentens roll och lägga fram den syn på saken, som en mångårig praktik bland de sänst ställda inom ett arbetsområde så att säga har påvärdit mig.

De indikationer som kan föreligga i samband med framkallad

abort är följande: Medicinska, ras-hygieniska, sociala och humanitära.

"Det måste praktiskt taget gälla livet."

Då det för likarna gällt att bedöma om avbrytande av havandeskap bör ske eller icke, har vi hitills varit tvungna att stängit hålla oss till de medicinska indikationerna, som avser att bota, lindra eller förebygga sjukdom. Och inte nog med detta. De medicinska indikationerna är till följd av gällande tolkning av § 245 (som avser foster-fördrivning) begränsade till ett så snävt område, att det inte kan jämföras med något annat inom läka-rens verksamhet. På detta enda område måste det praktiskt taget gälla livet, innan vi har rätt att utföra ett operativt ingrepp.

Operativt i de »utslutna mödrarna», som nu spelar så stor roll i diskussionen, har alla vägar varit stängda, undantagandes de ofägliga. Om en mor också har varit förbrukad under till sista fibren till följd av många barnsängar och nöd och elände av all slag, så har det ändå inte fallit oss in att tillmötesgå hennes bön om avbrytande av havandeska-

pet, om vi inte fann något annat än den vanliga blodbristen, nervositeten, sömnlösheten och de mångahanda smärtor och plågor, som ofta mångdubblas när slit och hårt arbete kommer till. På senare tid har emellertid många läkare, också bland de mera konservativt lagda, funnit att också denna överanstängning i moderskapets tjänst kan vara tillräcklig orsak — det blir ju slutligen en fråga om personligt bedömande — för kvinnan går för den hotande faran för gränsarna hälsa. Detta gräns-område med dess ytterst oclara gränslinjer, har man givit namnet *utvalde medicinska indikationer*.

De ras-hygieniska indikationerna avser att hindra tillkomsten av mindervärdig och svag avkomma medelst sterilisering, d. v. s. att man genom en enkel och jämförelsevis oförklarig operation hindrar att vederbörande man eller kvinna kan sätta ytterligare barn in i världen. Ofta är denna indikation av blandat ras-hygienisk och social innebörd, då den i regel gäller individer, som är av sånd att försörja sig själva och sin barn och ofta kostar det allmänna stora summor.

De fattiga hemmens nöd är bakgrunden för de sociala indikationerna.

De sociala indikationerna är så djupa ingripande i läkarens dagliga gärning, att man knappast kan beröra de övriga indikationerna utan att oupphörligt göra utvinkningar till de sociala. Men på ett område är

de fortfarande tabu: ifråga om framkallad abort. Vi har icke laglig rätt att hindra att ett barn kommer till världen — vare sig genom sterilisering eller abort — om än nöden är aldrig så bitter och överbefolkningen aldrig så stor i ett hem. Mannen kan dricka så mycket han behagar och ta sina försörjningsplikter aldrig så lätt. Vi har aldrig kunnat göra något för att hindra den överbensade, i sin djupaste grund osedliga barnalstringen i sådana hem och vi kan än i dag icke göra det, såframt vi vill handla i överensstämmelse med norsk lag. Men nu börjar vi göra oppor. Till och med de mest försiktiga anser att våldtäkt bör vara laglig orsak till abortus provocatus. Men den våldtäkten som äger rum i skydd av äkten-skapet? Hör bara på vad hustrurna har att berättat i de hem, där mannen nästan dagligen kommer hem berusad till enrumslagenheten, som redan är full med barn.

Många förstår sig kanske med, att detta är undantag. Anej, kom då bara ihåg vad dåvarande professor i förlösningssjällp, överläkaren vid Barnbldshuset i Stockholm, professor Forsner säger — en personlighet, som fötrens sträng saktighet men en djupt mänsklig syn på saken.

Här ha de välsituerade ingen talar.

Det har ofta sagts att kvinnorna borde göra sin röst hörd i denna fråga. Det som har intresse är de

verkligt nöddidandes röst. Om andra opponerar sig har det mycket liten betydelse. En viss byghsam-hetskänsla borde också avläsna kvin-norn från socialt och ekonomiskt biför-re ställda samhällsklasser att alltså erbjuda ta till orda i denna sak. All erfarenhet visar att de bättre förstår att inträtta sig. De har bättre kun-skaper om hur ett havandeskap före-bygges, de kan resa till Oslo eller någon annan storstad — Det är ju så att ju större städerna är, dess mer florerar fosterfördrivningen. Det är inte någon tillfällighet att kampen för att ställa kvinnan frigt på detta område överallt har utgått från ar-betarhåll och det hjälper så litar att man från andra samhällsklasser ut-märklar vilken välsägelse det är att ha barn — som om lite också en fattig mor skulle kunna känna mo-dersglädje!

De prostituerade mödrarnas problem.

I samband med de sociala indika-tionerna skulle jag vilja säga några ord om en grupp kvinnor, som ligger här berört i denna diskussion, och där det inte så mycket är fråga om det blivande modern som om bame och oss andra (samhället): De pro-stituierade, de antisociala kvinnorna den direkta motsatsen till de föru beskriverna »lastjudiner». Av allt de nedtryckande jag möter i min praktik är det så saker som verkar så omedelbart upprörande på mig, som när en prostituerad kvinna kommer

Litterär snobbism.

Av EMY EK.

För den som sedan flera år under ett visst inre motstånd läst Aldous Huxleys böcker, är det en kurios upplevelse att plötsligt få se honom lancerad i alla tidningar och tidskrifters såsom ett nytt namn. Den närmaste anledningen till att hans namn kommit i brännpunkten för den allmänna uppmärksamheten är, att en av hans novellsamlingar, Brief candles, utkommit i svensk översättning under namnet *Fyrvikeriet*. Det påstås, att även Huxleys stora roman *Point counter point* snart skall utkomma på svenska. Om så sker, får publiken en fylligare bild av denna egendomliga författare än den, som den lilla novellsamlingen *Fyrvikeriet* kan skänka. Ett par av novellerna däri är blott prat för pratets skull av en överintelligent herre, som från sin utökta läsnöj betraktar det världskädespel, vilket förefaller iscensatt för att giva honom stoff till en ändlös serie kvickheter. Den andra novellen har en djupare ton. Den skildrar en kvinna, som efter ett misslyckat äktenskap söker vilja i Italien och där gripes av en våldsäm passion för en ung man. För första gången lär hon känna kärleken och förbränns därav. Den unge mannen tröttnar snart på äventyret, och kvinnan tar sitt liv. Den sista novellen behandlar ett för Huxley typiskt motiv — den berömda författaren Miles Fanning, vars ryktbarhet och personliga charm lockar kvinnorna, bl. a. en strålande livshungrig ung flicka, Pamela Tarn, som blir hans älskarinna, till dess lägan helt snart brunnit ned och det hela för båda blir en episod att gaspa åt.

Huxley gör ingen hemlighet av att Miles Fanning i åtskilliga drag är ett självporträtt. Man träffar många

sådana spegelstudier av det egna jaget i Huxleys böcker, men ingen är mera detaljerat utförd och mera belysande än bilden av Philip Quarles i den stora romanen *Point counter point*.

Philip Quarles är romanförfattare och naturligtvis hyperintelligent. Allt som är fattbart för förståndet, begriper och behärskar han fullständigt. Hans själ är, säger han, som ett hav av andlig protoplasm, som utbreder sig i alla riktningar, uppslukar varje föremål i sin väg, tränger in i varje springa, utflyter varje form och lämnar allt tomt och torrt och utsuget bakom sig. Han vill behärska allt vetande, därför att det som författare vill sse med allas ögon. Varje människa ser i allmänhet en viss bild, ett visst yrkes- eller infressenbete skikt av verkligheten, men han vill se alla dessa bilder, alla dessa skikt av verklighet, biologens, kemikerns, historikerns, affärsmannens etc. Philip Quarles har också liksom Huxley en allomfattande lärdom, och det enda konstanta i hans skiftande väsen är en kylig, intelligent nyikenhet. Men han är också likt medveten om, att en till det yttersta driven intellektuell och estetisk förvinning knyts dyrt genom känslolivets förtvinande. Han är *sen utövning, en flyktig turist i kärnans lands*. Med de mest komplicerade intellektuella problem går han utmärkt i land, men med de enkla vet han ingen råd, ty han saknar känsla, deltagande, intuition. Han medger, att det är mycket lättare att veta en mängd konsthistoria, metafysik, sociologi etc. än att intuitivt veta något om sina medmänniskor och känna för och med dem. Därför skriver han romaner, där man konverserar och söker under och mellan måltider-

na. Arbetet i vanlig mening förekommer icke bland hans drivhusblomster till människor, om de nu kunna kallas människor. Han medger själv i fråga om Philip Quarles, att de människor han tecknar, är komstlade, »ty människor, som när som helst kunna producera elegant och exakt formulerade tankegångar om vad som helst, är icke riktigt verkliga. De är monstruösa, onaturliga, och att leva samman med onaturliga individer är tröttsamt i längden». Att skriva en »enkelt-historia är omöjligt för Huxley — en enkel historia skulle vara djup och fast, men jag är vid och flytande».

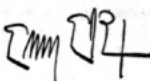
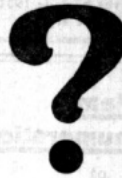
De diskussionsromaner och noveller Huxley skriver, är allt annat än enkla även i fråga om komposition. Han eftersträvar ett slags *musikaliserad* av romanen med flera parallella, kontrapunktiska motiv, som löpa jämsides genom romanen, liksom melodier, som röra sig parallellt inom ett musikstycke. Modulationer söker han åstadkomma genom att ställa olika slags människor inför likartade problem eller likartade människor inför olika problem.

Man brukar anse, att det är ett svaghetsstecken hos dikten, när den i högre grad blir en dikt om dikten och icke om livet. Huxley har i sina böcker infört många författare och konstnärer, vilka filosoferar över dikten och konsten. I »Point counter point» låter han författaren Philip Quarles skriva i sin dagbok: »Jag måste ha en romanförfattare med i min bok. Det motiverar estetiska resenämning och experiments». Han forcerar detta motiv in absurdum, genom att säga, att denne diktade författare kunde i sin ordning skapa en diktad diktare o. s. v., till dess man finge en romanförfattare, som berättade handlingen i algebraiska symboler eller i blodtrycksväxningar och förändringar i den inre sekretionen. Av ett dylikt stickprov ur Huxleys produktion framgår, att han är mera paradoxmakare och re-

sonör än diktare. Han låter också Philip Quarles skriva: »De verkliga, födda diktarna skriva icke böcker, som är idédiskussioner. Men jag har aldrig påstått, att jag är en född romanförfattare».

I den inledning, som föregår den svenska översättningen av »Fyrvikeriet», framhålls bland annat, att Huxley skulle ålska ungdomen såsom det spontana, morgondaggriska, av kulturens depravation oömsbittade. Jag kan icke dela denna åsikt. De tankar, som här tilläggas Huxley, hava snarare uttalats av den berömda spanske kulturkritikern och filosofen Ortega y Gasset, som alltid prisar det sunda och friska livet. Men det förefaller mig föga sunt, när Huxley om den unga slickan Pamela Tarn, som skall vara så strålande frisk och sund, använder uttrycken: perverst fräsch; perverst oefarena; med ungdomens förtjusande perversitet etc.

Aldous Huxley, som i dessa dagar i otaliga annonser och artiklar utropas som världens spirituella författare, kan då och då skänka en förtäring intellektuell njutning men mycket ofta är han en afekterad litterär snobb, som låter kvickheter-na dansa en ansträng och tröttande tåpsedans. Därtill kommer, att det intellektuella raffinemanget dödad känslan, varigenom de utsökta orden få en ihälig och skrämmande kraft. En av hans figuror säger: »Att leva modernt är att leva snälla. I våra dagar kan man inte snälla med sig en vagnslast ideal och romantik. När man far till flygmaskin, måste man ofta det tunga bagaget». Det tunga bagaget — det är hjärtat, känslan, ömheten, godheten. Vore det inte bättre att affodra några vagnslaster snobbiga paradoxer?

Råd och Rön

Vackra handarbeten, hemmets prydnad

Handarbetsaffären VIDI Där erhåller Ni allt inom branschen.

S:t Eriksgatan 99
Telefon 828 40.

Fåtöljen,

specialaffär i Skinnmöbler!

Förutom våra billiga och omtyckta FÅTÖLJER kunna vi framhålla Bokhyllor i björk från 85 kr., Byffé 250 kr., Sekretärskåp, Byråer, Bord, Ljusständer, Radioskåp, Silversticker, Sybord samt andra mindre kompletteringsmöbler, som är synnerligen lämpliga till presenter.

FÅTÖLJEN, Passagen
Kornhamnstorg 49 • Västerlånggatan 66
Tel. 107 04

Ljusstakar, Nackspeglar, Spelgar, O.Lampetter, Komb. Tändsticksställ och askfat, Pappersknivar och sigill samt andra lämpliga presentartiklar. **BILLIGA PRISER.** Ring så visar vårt ombud våra olika tillverkningar utan köptvång.

John Fernstedts
Ten- & Metallgjuteri
Fridhögsg. 70, Stockholm. Tel. Kb. 16 78

»Min salong»

INSTITUT FÖR VETENSKAPLIG

ANSIKTSVÅRD

Tel. 794 97. Gregvatn 10, 1 tr.

Beställ tid.

Behandling av frostskador, finnar, pormaskar, ådrig hud, värtor, brunna fläckar etc.

Berocollinbehandlingar.

Muskeltvättning, ej operativ.

Manicure, Massage, Pedicure.

ELSA GÖRNLING-BERGMAN.

Diplomerad från Académie Scientifique de Beauté, Paris.

ÄRTER

och

GRÖNSAKER

alla slag av

MOLINDERS

VALKANDA INLAGGNING

A.-B. Molinders Konserverfabriken

KUNGL. HOVLIV. STOCKHOLM

upp och är i grossess. Hon är i allmänhet frisk nog att få barn — någon medicinsk indikation föreligger i de flesta fall icke. Men förmågan att vara mor och uppfostrare är ofta så bristfällig, att barnet i sin spästdålder måste tas ifrån modern.

Också här föreligger en social indikation, som väl de flesta människor med naturliga instinkter anser vara värd att erkännas och som i de allra flesta fall omöjligt kan kallas medicinsk, hur man än vrider och vänder på det.

Föregångsmannen i Norge, doktor Kristen Andersen.

I Norge är det en mäktig personlighet, som med ett slag har lyft denna ömtåliga fråga upp ur skumrasket till klart beskädd utifrån en sakkunni och månsklig ståndpunkt. 1929 höll överläkaren *Kristen Andersen* på Kirurgkongressen i Oslo sitt uppsedeväckande föredrag, som utnynnades i ett förslag om en radikal ändring av paragraf 245. Det som särskilt bidrog till den ofantliga uppmärksamhet det väckte, när han höjde upporsifan — och inte minst inom läkarkåren, som på det hela taget är en mycket konservativ kår — var utan tveivel den omsländigheten att det just var han som gjorde det. Han är en äldre läkare med utomordentligt stor erfarenhet och varmt religiöst intresse. Det sågs om honom att han vilken dag som helst kan ta doktorsgraden i teologi och om hans berömda föredrag har det sagt, att

det inte bara var ett föredrag utan en bergspredikan.

De humanitära indikationerna en värld av bottenlös förtvivelan.

Kristen Andersens ställning till de sociala indikationerna sammanfattar helt med vad jag vill kalla den *internationella linjen*. Han avisar de utvidgade medicinska indikationerna och alla speciella *norska* utvinkningar såsom »sjaällig våldtäkt» etc. — de kan icke på långt när tjäna som ersättning för sociala och humanitära indikationer och hotar bara att skapa begreppsförvirring och lyckelanda diagnoser.

Här skall jag emellertid särskilt uppehålla mig vid Kristen Andersens ställning till de *humanitära* indikationerna. Det är här som till sist den stora skillnaden i uppfattning ligger.

När Kristen Andersen så ofta använder ordet *nödliga* och *månsklig nöd*, menar han med detta icke bara den nöd, där kvinnor lever, som inte är stort annat än en sorts födelsemaskiner och som i fattigdom och motgång är ett oroligt tungt lass att dra i livet. Han innefattar här också den djupa sjaälliga nöd, som en kvinna kan komma i, om hon begär vad människor brukar kalla ett *moraltiskt festleg*. Och denna nöd är i allmänhet desto djupare ju bättre och hedrigare hon är för övrigt. Förförelse, brutna äktenskapslöften, hård behandling i hemmet (om hon har något) förlust av den medborgerliga aktningen (mera påtaglig ju

»bättre» miljö hon befinner sig i), skam och beklammer för framtiden (som kan tryckas aldeles förstörd för henne) — hela detta komplex av bottenlös förtvivelan, som inte sällan slutar med självmord eller barnamord utgör bakgrunden till den humanitära indikationen.

Läkaren är förbjuden att hjälpa.

Många av de kvinnor det här är fråga om skulle säkert föredra vilken sjukdom som helst framför denna lidande bägare och lagens handhavare i de civiliserade samhällena har också på senare tid ofta lätt straffbestämmelserna vid inför sådana fall. Men *läkaren* här inte ställa sin konst till förfogande. Kvinnor som visst inte är mindre behövliga än befolkningen i allmänhet och kanske väl så anvarsmedvetna, drivas i stora skaror ut i lagöverträdelse, ekonomisk utplundring av de tarvrigaste existenser, sjukdom och icke sällan död, bara för att rättskaffens läkare — som nog *vill* hjälpa — *inte törs*. De törs inte aktivt erbjuda den hjälp, som juristerna redan nu ger passivt.

Det måste fastställas, att även om de mest vittgående förslag blir lagfästa hos oss, betyder detta ingalunda ett »frigivande» över hela linjen. Läkaren skall liksom förut ha rätt att bedöma, en prövning av fallen kommer att äga rum liksom hittills men med bibehållande av de rent månskliga känslor, som ju brukar skattas högt hos en läkare. Ingen hedrig läkare vill erkänna rena bekvämlig-

heishänsyn och han vill inte blamera sig med att skicka »ovärdiga» fall till sjukhus eller specialister, som i sin tur måste rapportera fallen till medicinstyrelsen. Journalen bör helst inte låta alltför många fall som avisas eller kritiseras. Det är den *verkligt djupa sjaälliga nöden* eller andra förtvivade förhållanden som kommer att utgöra den humanitära indikationen.

»Själannöden bör jämställas med annan sjukdom.»

Kristen Andersen hyllar den uppfattningen att denna själannöde är jämförbart med annan sjukdom och han hävdar att hans förslag är icke endast medicinskt men också moraliskt berättigat. Det finns andra tillfällen än blotta livet i en människas vilddär menar han och hänsyn till en människas livslycka eller hennes livs ruin bör också väga något.

Det förefaller mig som uttryck för en oridderlig och billig tankegång att använda beteckningen »dråps» och »angrep på livets» ifråga om indikationer som man inte gillar (sociala och humanitära), medan man använder helt andra »parlamentariska» uttryck, när det gäller de utvidgade medicinska indikationerna. Dessutom: varför plötsligt denna överväldigande omsorg om de ofödda, när vi runt omkring oss ser så många renet födda, som i högsta grad skulle behöva litet av denna omsorg? Man ser då och då rikliga praktblomster av hysteriska utbrott i pressen — tänk om denna

Reklam-

prenumeration

på

Tidevarvet!

Nyttillräddande prenumeranter erhålla återstående nummer till årets slut gratis om prenumeration för nästa år sker nu.

Prenumerationspris: för

helår kr. 6:—

halvår kr. 3:—

För november—december kostar Tidevarvet kr. 1:—.

Insend avgiften på

Postgironummer 1544

och Ni erhåller Tidevarvet varje vecka i korsband.

TIDEVARVETS exp.
SLUSSPLAN 1-3, STOCKHOLM

vilja att skydda livet kunde tas i anspråk för rännstenens och de många förfallna hemmens barn, som lever vind för väg. En ofödd mindre här betyder i regel en fattigvårskandidat mindre, en undermålig mindre, icke sällan en förbrytare mindre. Men de som redan lever, måste ju leva vidare och här är ett rikt fält för alla samhällsbevarande krafter att sätta in sin verksamhet.

Har den nuvarande lagstiftningen skyddat mot osedlighet?

Det andra huvudskalet emot en reform av abortlagstiftningen är att en tyglös osedlighet kommer att bli följden. Är det riktigt? Den västa formen av osedlighet bland män anser jag vara den som finner i drinkarens överbefolkade tränga hem. Otta nöjer han sig inte heller endast med att skaffa barn till världen inom hemmet. Och han bryr sig då inte ett dugg om ifall § 245 har den eller den formuleringen. Vad kvinnorna angår, är det min erfarenhet att de bryr sig allt mindre

EN MÖRK HORISONT.

(Forts. fr. sid. 1.)

verkligen är ett faktum, lägger ett alldeles oerhört ansvar på dem som missbrukar den. Här kan man tillämpa ordet om den som »förfarga en av dessa smås».

Var och en har rätt att propagera för en åsikt. Men det är en annan sak att förenkla den intill lögnaktighet.

De engelska kvinnorna må hoppfullt betrakta sina postparabanksböcker, men i hela världen glädjer sig reaktionens makter åt att det inte finns någon Arthur Henderson med ett imperium bakom sig som kan beskydda förtryckta minoriteter i Folkförbundsrådet, medla mellan stridande makter, mildra Frankrikes europeiska politik eller driva avrustningskonferensen fram till resultat.

Det ser visserligen ut som om varken Japans eller Kinas regeringar fullt rådde på sina generaler, sedan de en gång ha släppt dem lösa mot varandra. Men ven vet om inte även dessa fjärran österländska regeringar skulle gjort större ansträngningar att undvika blodiga sammanstötningar och fåst sig mera vid Folkförbundets ålägganden, om

risken att bli gravida, ju lägre de står i sedligt avseende. Längst ner står de prostituerade. Dels tar de havandeskap ytterst lugnt, dels går de gärna till utövare av kriminella aborter, utan att besvärja sig med någon omvåg till läkaren, som de hyggliga och ovetande gör. Det är väl på det hela taget inte lagparagrafer som i det väsentliga bestämmer ett folks sedliga nivå. Den nuvarande lagstiftningen tycks i varje fall inte ha varit något lysande skryd mot osedlighet, veniska sjukdomar, utomkittenskapliga barn o. s. v.

Den tredje huvudvändningen går ut på att befolkningstillväxten skulle lida. Ja, kvantitativt i någon mån, men icke kvalitativt och det är det viktigaste.

Fosterfördrivningens offer.

Statistiken som belyser de kriminella aborternas antal är av den mest ohyggliga karaktär och i och för sig anledning nog att sporra läkarna till nya försök att finna en väg ut ur eländet. I Tyskland räknar man med omkring 400,000 krimi-

Briand haft Hendersons stöd, och parterna haft anledning att vänta att stormakterna via Folkförbundet skulle låta dem känna att de icke tåla trost och löftesbrott.

Vad Nationernas förbund begär som första plikt av sina medlemmar är att de skola försöka ordna en intressekonflikt på fredlig väg innes om de gripa till vapen och gå in över varandras gränser. Japan vänder på saken och sätter sina villkor för att dra sig tillbaka inom den tilltänka zonen i Mandschuriet.

Folkförbundsrådet som när detta skrivs just sammanträtt, ålägger Kina och Japan att undvika fientligheter till dess deras sak kan bli föremål för grundlig undersökning. Något uttalande om vem som har rätt i själva de djupare tvistefrågor har rådet icke gjort. Men det har erinrat Japan om att det icke har rätt att ordna sina affärer med Kina medels vapen. En sak som synnerligen minskar kraften i detta annars riktiga föreläggande är att europeiska vapenfirmor samtidigt tjäna pengar på att leverera krigsmaterial åt de stridande. Hur står det till med svenska vapenlicenser? Det vore bra behagligt att få veta att vi i Sverige inte profitera av den konflikt i Östern

nella aborter pr är (likaså i Frankrike); 75,000 kvinnor blir invalider för livstid och 9—10,000 dör årligen i sin bästa ålder. I Berlin beräknas 60 aborter på 100 födelser. I Norge uppgår de kriminella aborterna pr är till ett femstifrigt tal. Paragraf 245 står uppenbarligen icke längre i överensstämmelse med den allmänna rättsuppfattningen och auktoriteterna finner den vara så orimligt att de inte längre tillämpar den. De kvinnor som överlåter den är ingalunda sämre än genomsnittsbefolkningen och många av dem har vi inte råd att mista. Men så länge »medhjälparna» rekryteras från samhällets drägg, kan man icke undgå att en överskådlig fördöelse i form av sjukdom och död blir i bokstavig mening deras händer verk. Likaså att kvinnorna försöker fuska på sig själva, som på senare tid blivit mer och mer vanligt.

Det förefaller mig som om problemställningen i dag i verkligheten icke längre lyder: Skall framkallad abort vara tillåten på utvidgade medicinska indikationer? Utan i stället: Vem skall ha rätt att utföra ingreppet? Ansvarskännande sakkunniga eller samvetslösa okunniga?

Med hänsyn till de oerhörda siffror det rör sig om, är det ofrånkomligt att betydligt utvidgade indikationer måste genomföras, om man i någon mån skall kunna komma detta samhällsödet, ett av tidens ohyggligaste, till livs och uppnå hedertliga förhållanden.

Ingeborg Aas.

som hotar Nationernas förbunds anseende och världens fred, sådan den är.

Så länge engelsmännen, liksom självklart styrde sitt indiska körsardare ut den i lätnad för dem att de olika folkgrupperna och religionerna i Indien stodo emot varandra.

Men nu, när det gäller att underhandla med Indien om en ny konstitution och Indiens ställning inom imperiet så är denna splittring, som kommer till synes hos de indiska delegaterna vid Rundabordskonferensen, ett svårt hinder för att komma till resultat.

Gandhi som inte är någon politiker i vanlig mening har öppet erkänt, att de indiska konferensmedlemmarna icke kunna enas om ett gemensamt krav gentemot England. Han och hans frihetsparti vilja först och främst säkra sig Indiens oberoende gentemot England och vilja till den ändan överta den indiska armén — det är en underlig situation för Gandhi, men det är så.

Furstarna som styra de halvtristaterna och muhammedanerna som utgöra en minoritet på omkring 60 millioner inom det indiska folket, vilja ha sitt inflytande inom en blivande federation säkrat, innan de släppa loss från engelsmännen, vilkas närvaro i Indien är en garanti, men de, mot förtryk från den hinduiska majoriteten.

Vilken förövning man än skulle kunna skriva ihop nu, mena engelsmännen, så skulle den inte kunna räknas på lojal stöd från mer än en del av det indiska folket, och det är inte nog.

Genom den indiska oförmågan att enas, som vi oeniga européer för resten inte ha någon anledning att utgjuta oss över, ha de politiskt fått vatten på sin kvarn som säga att Indien måste nöja sig med provinsiell självstyrelse så länge. Det var det förslag som sir John Simon's kommission utarbetade, och på vilken Indien svarade med sin frihetsdeklaration av 1930 och den därpå följande frihetskampen.

För närvarande råder stillestånd i Indien mellan frihetspartiet och den engelska förvaltningen i avvaktn på Rundabordskonferensens resultat. Allt som veckorna gå och nyheterna från England låta min:re hoppfulla, växer otåligheten i Indien. Det faktum att frihetspartiet hemställt till Gandhi att resa hem har säkerligen ett samband inte bara med de dåliga resultaten av förhandlingarna hittills utan också med högerregern i England.

Så vitt inte Gandhi har något underverk i beredskap åt världen, kommer väl nästa fas i det engelsk-indiska dramet att bli en ny frihetskamp. Men vad England svarar på det vet man icke. Det parti har makten nu som predikat den starka handens politik i Indien.

Elin Wägner.

Vinterekipering

RÄV

ÅRETS MODE
Stor sortering till lägsta pris.
Rep. och konservering enastående.
KORSNAR WERNER HAAKE
Hornsgatan 68

Vid köp av

TYGER

vänd Eder till

Hansson & Skoog

Klädeshandel

Drötningsgatan 67

(Snitt emot Svandalsbegraven)

Specialaffär i Kapp-, Dräkt- och Klädningstyper

robes manteaux
fourrures

salon alicé

regeringsgatan 50

tel. norr 1832

TIDEVARVET

REDAKTION:

Telefon N. 48 42. Mottagningstid 10-12.

EXPEDITION:

Telefon 182 43.
Kontorstid kl. 10-12 f. m., 1-4 e. m. Postgiron 15 44.

PRENUMERATIONSPRIS:

För helår kr. 6:—, halvår kr. 3:—, kvartal kr. 1:50. Lösnummer 15 öre.

ANNONSPRIS:

I text 25 öre per millimeter.

Stockholm 1931
Zetterlund & Thelander Boktryckeri-A.B.

För den arbetande nufudsmänniskan ...

En grundlig kroppslig uppbringning, som ger hälsa och arbetsglädje, en stimulerande, medryckande motionform under sakkunnig ledning, som Ni när som helst har till hands hemma i Edert sov- eller arbetsrum, detta får Ni genom

kineta-systemet

korrespondenskurser med speciella gramfonplattor i konstnärlig design och plastisk samt motionsgymnastik och rörelseteknik (långvarig m. m.)

Sakkunnig ledning, lätta avbetalningsvillkor. Sänd in nedanstående kupong till

kineta-institutet

expeditionen, Centralpalatset, Stockholm.

Gratis-kupong

Korrespondenskurser med speciella gramfonplattor i konstnärlig design och plastisk samt motionsgymnastik och rörelseteknik (långvarig m. m.)

Var god sänd mig kostnadsfri Eder broschyr om kineta-systemets korrespondenskurser. Jag intresserar mig mest för kursen i motionsgymnastik och rörelseteknik.

Namn: _____

Adress: _____

Arbetsrekalendern

1932

Den vackraste och bästa årsboken

Ur innehållet:

Den sociala teatern av Dr Per Lindberg.
Rationalisering av Albin Lind.
Världspraktikans utveckling av Sven Forshell.
Eperanto (en språkåra) av Stellan Engholm.
Kassabok, Konstblagar m. m.
Prova: 2 kr. mot frimärke eller likvärd vid order från FEDEKATIVS, Stockholm 1.

Pris 2: 50.